

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST-600-00008
Ref.

Hvad kræver det for at fastsætte grænseværdier for indhold af østrogen i gylle?

Spørgsmålet sigter mod en kontrol og eventuel begrænsning af den mængde østrogen, der udspreddes med gylle på landbrugsjord, og dermed også på en begrænsning af de koncentrationer, der må være i gyllen.

Udgangspunktet for en sådan fastsættelse er de grænser for effekt på fisk som er fastsat for vandmiljøet. For østrogen er der i henhold til Bekendtgørelse om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet nr. 1669 af 14. december 2006 fastsat et generelt kvalitetskrav på 0,1 nanogram pr liter, og dette kunne være et udgangspunkt.

Den østrogenkoncentration i gylle der opfylder dette kvalitetskrav bestemmes af de processer, der fører til at østrogen føres til drænvandet.

Gyllens østrogenindhold afhænger dels af hvilken husdyrtype den kommer fra, og dels af den måde gylle håndteres inden den spredes ud på marken. Det vil blive nødvendigt med dybtgående undersøgelser af østrogenmængden fra forskellige husdyrtypes gylle, samt af hvordan forskellige gyllehåndteringsteknikker vil kunne nedbryde østrogen.

Når gyllen er udspreddt på landbrugsjord, er det den naturlige nedbrydning og transport af østrogenene, der bestemmer hvor stor en andel af den udspreddte gylle, der når vandmiljøet. For at opnå en forståelse, der er stor nok til at kunne indføre grænseværdier, kræves der undersøgelser af betydningen af jordtype, dyrkningsformer, klimamæssige forhold m.m. også de geografiske variationer af disse faktorer er vigtige og må undersøges.

For at overholde en udledningsværdi, skal det enkelte landbrug vide, hvad østrogenindholdet er i den gylle, der produceres. Dette kunne man få ved at foretage østrogenanalyser i gyllen hos den enkelte landmand. Dette har hidtil kun været gjort af højt specialiserede eksperter og ville kræve store omkostninger at få gennemført på landsplan.

Sammenfattende kræves der altså omfattende undersøgelser inden vi kan fastlægge koncentrationsgrænser for østrogen, og det er vurderingen, at disse langt fra står mål med den mulige miljøgevinst der opnås.